

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:		16 kor. — fill.	
Egy évre . . . 10 kor.	— fill.	Egy évre . . . 16 kor.	— fill.
Fél évre . . . 6 .	—	Fél évre . . . 8 .	—
Negyed évre . . . 2 .	50 .	Negyed évre . . . 2 .	50 .
Egy óra	—	Egy óra	—
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **H. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Három szabadelvű párt.

Az „egységes” szabadelvű párt három felé szakadt. Nem először történik, hogy belőle egyes csoportok kiválnak. Az öreg Tisza alatt az első kiigyezés és a bosnyák okkupáció miatt, Wekerle alatt az egyházpolitika miatt váltak ki az elégtelenek, de megmaradt a többség, nem bukott a kormány és keresztül vitte, amit akart. Bánffy alatt is Szilágyi és Andrássy kivezettek vagy 30 képviselőt s ezek az ellenzékkel szövetkezve, megbuktatták a miniszterelnököt s azután Széll befolytatta a lyukat a fúzióval. Andrássy visszavezette csapatát, Apponyi beolvasztotta pártját, kihirdették az új rendszert és a szabadelvűpárt nagyobb lett, mint valaha. Most 267 képviselőt számlál a 40 horvattal együtt. De jaj, Széll megbukott s a fejtől megfosztott többség megbomlott. Tisza István egynapos miniszterelnöksége, mint a választóviz, úgy bontotta alkotó elemeire a híres többséget, mely jogával és hatalmával kérkedett az utolsó percig Széll Kálmán bucsubeszédeig. Hatalmaskodott ez a párt Magyarországon 28 évig és most még vezért sem tud állítani saját sorából, hanem várja, hogy a király küldje nekik főparancsnokul a horvát bánt.

A válság folytán annyira kiélesedtek az ellentétek, hogy a pártközösségről beszélni szinte nevetséges. A liberális csoportok jobban gyűlölik egymást, mint az ellenzék. A pártkörben értekezletet sem lehetett tartani, de külön értekezleteket mindennap tartanak s kötelező aláírásokat gyűjtenek hogy külön pártokká alakuljanak. Ezek a következők:

A tiszta és intranzigens szabadelvűek. Elnökük Hieronymi. Pártvezér Tisza István. Pártkör a Hungária szálló. Tegnap 75-en írták alá az ivateket, de ők azzal kérkednek, hogy 160-an vannak. De ezek között kültagok is szerepelnek, Gajary, Molnár Viktor, Rudnyánszky Béla stb. A legártalmasabb politikusok, Münnich, Kubinyi Géza, Gajári Géza, akik mindenféle, nemcsak politikai ügyletekben tényezők voltak, találkoznak az ó-liberálisok ezen táborában, melynek nem sikerült Tisza István alatt a régi rendszert helyreállítani s most duzzognak s ha nem ők atakitják a kormányt, azzal fenyegetőznek, az ellenzékbe mennek.

Másik a kaszinó párt. Elnöke Hadik Endre, vezére Andrássy Gyula. A régi Deák-párti hagyományok és a Széll Kálmán hívei. Mérsékelt szabadelvűek s némileg udvari párt. Gyűjtőüvükön 45 képviselő írta alá nevét s ezeknek

nagyobb száma mágnás. A harmadik a nemzeti szabadelvű és agrárius párt. Elnöke Szentiványi Árpád, vezére Apponyi gróf. Beiratkoztak 85-en. Pártkörük a Contiental szálló. Szövetségei tartanak a kaszinó párttal és ellenségei a Tisza pártnak. Ők buktatták meg Tisza miniszterelnökségét lent, Wekerle fent. Nemzeti engedményeket követelnek a hadsereg kérdésében és mezőgazdasági politikát a nép érdekében. Hogy lesz, mint lesz jövőre a pártok alakulása, senki sem tudja. De hogy Tiszaisták és Apponyisták együtt többé nem lesznek, azt biztosan hisszük.

Kalmár Antal dr.

Debreczen, június 22.

Viaskodó tusában birkózott a nemzeti gondolat a büntető törvénykönyvvel. Hol ez, hol az volt felül a budapesti esküdtbírószálg tárgyalása során, amelyre az uborkaszegzonba nem illő magyar kormányalakítás és szerb királygyilkosság mellett falánk és mohó kíváncsisággal tapad ennek a politizáló országnak a szeme. Marasztaló ítélet volt, a három napig tartó tusát kísérő politikai zenének utolsó, méla akkordja. A királlysértés, uralkodóház tagjainak megsértése és izgatás miatt perbe fogott Kalmár Antal dr. bűnügyének a bíróság előtt való lefolytatása valószínű szenzációvá duzzadt, mintahogy rendesen történni szokott, ha beszorul a te-

Aki senkit se szeretett.

Írta: **Vértessy Gyula.**

Gábor Palival együtt jártuk végig az iskolákat s a legjobb barátok maradtunk mindvégig.

Paliék ott laktak abban a kis vidéki városban, ahol a gimnázium volt és az apám hozzájuk adott kosztba. Ott nőttünk fel egymás mellett, egy szobában lakva, egy asztalnál ülve.

Mig a nyolcz osztályt végigjártuk, kiismertem minden porczikáját. A lelke nyitott könyv volt előttem és végtelen sok jószágot, nemességet olvastam ki belőle. Nem csoda, hogy nagyon megszerettem.

Mikor azután felkerültünk az egyetemre, hát egy darabig megint együtt voltunk. Palinak az apja időközben meghalt s az édes anyja, aki kis nyugdíjjal kapott, felköltözött a fia után Pestre, a leányával együtt, a kis Mariskával, aki tulajdonképpen nem is volt már olyan nagyon kicsi, csak én hívtam úgy a gyermekévek bizalmasdása révén.

Idefent is náluk laktam. És a barátságunk Palival egyre szorosabbra fűződött. Szinte rosszul éreztük magunkat egymás

nékül s a legkellemesebb, legvidámabb társaság se tudott minket szórakoztatni, hanem együtt vettünk benne részt.

És mikor egy este, minden előzmény nélkül, egyszer csak azt kérdezte Pali:

— Ugy-e, rosszul esnék nekünk örökre elválni? — hát egyszerre csak elszorulni éreztem a szívemet és tele futott a szemem könnyel.

De az ő szeme is nagyon ragyogott és a hangján érezni lehetett a megindulást. mikor mondta:

— Lásd, nem jó az, ha az emberek nagyon szeretik egymást!

Bejött az édes anyja és nem folytatta. Az öreg asszony felvetette az ágyakat vizet hozott be, az éjjeli szekrényre odakészítette a gyertyát, gyufát s azután leült a fia mellé és elkezdte a fejét simogatni s beszélt hozzá egyről, másról; szeretettel, gyöngédséggel, úgy, a hogy a szerető édes anyja szokott beszélni az édes gyermekéhez.

Mikor pedig elbucszott s jóéjszákát kívánt, hosszan tartotta magához ölelve a fiát.

— Aludj jól édes Palikám! Ébredj egészséggel!

Azzal kiment a szobából. Pali, a kit máskor egészen felvidított édes anyja gyöngédkedése és a ki máskor ilyenkor jó kedvűen mondogatta:

— Hej, csak nem szeretnek úgy senkit, mint engem szeret az édes anyám — most szomorúan, komoran nézett utána:

— Szegény mama! Hát ha nem ébrednek egészséggel? Hát ha egyáltalán nem is ébrednek? Mit csinálz nélkülem?

Majd felém fordulva, folytatta:

— Igen, hidd el, nem szabad senkit se szeretni és magunkat sem szabad szeretni engedni. Ez az okosság, ez a kötelesség! Megnem tudtam érteni! S elkezdtem korholni, hogy foglalkozhat ilyen rideg, szivtelen gondolatokkal. Csak annyit felelt:

— Nem szivtelenek ezek! Sőt ellenkezőleg. Mert csak így nem fáj az örök válság. Mikor majd vagy egyikünk vagy másikunk elmegy oda, a hová csak egyedül lehet menni, abba a komisz szűk koporsóba, amelybe be nem nyulhat többé se a barátság, se a szeretet láncza. Eltépődik a láncz, leperdül egy szem, az élő lába elé es azzal vége! Minek nyuljanak az élők könnyes szemmel az után az emlékezetül itt maradt lánczszem után? Jobb, ha nem sirat senki!

rembe a politika, a maga büntetőjogi beavatkozást involváló vonatkozásaival. Tehát a belül erős és fegyelmezett, kívül piczi és gömbölyű fejű, horpadt mellű királyszerűt a törvény szigorú betűjének parancsa szerint könyörtelenül elítélték. A vádlottak padján ülve az ellenzék első tudományos közjogásza, aki azonban egyik oppozíciós pártármalathoz se tartozik, kétségkívül érdekes, rendkívüli, mindenesetre szokatlan és last but not least, izgató jelenség. Megrögzül benne a magyarság évszázados ellenállása Ausztria hatalmi törekvéseivel szemben és iróttól súlyával, szónak erejével érvel e nemzet függetlenségének, önállóságának jogosultsága, sőt, ami többet jelent, szükségessége mellett.

Egyedül ő agítal ma a pennaforogató magyar közjogászok közt a tudományosság gyözedelmes fegyvereivel és nemcsak a politikának olykor nagy hatást keltő, de legtöbbször tartalmatlanul üres frázisaival s hasonló iparágaival, amelyekkel a százas parlamenti párt az általános választások előtt az ő népre hatni gyekezett. Modern államjog, történelmi tudás, teteles közjog, doktrínér alkotmánytan mind arravalók nála, hogy politikai célját szolgálják.

Ez a cél, ámbátor ma még nagyobb adag ideális ábrándozással van telítve, mint amennyi benne az elérése érdekében folytatott küzdelem tartama alatt kivált, a dualisztikus viszonyból sarjadt, ránk nézve veszedelmesen végzetes politikai szempontok és történelmi tekintetek higgadt és megfontolt mérlegelése, minden hazafiasan gondolkozó és becsülvtelen érző magyar örökké szent ideája és sajnos, ma még elérhetetlennek látszó fantomja csak.

A folytonosan alkotmányos ügyekkel törődő tiszta fej, a dualizmus épületének lebontásáról gondolkozó agy és az osztrák császárváros felé nem görnyedező egyenes gerincz, amint a tudós közjogász a maga igazait és szentnek hitt meggyőződéseit védi, a magyarság fejével bizik az alkotmányban, az egész nemzet agyával gondolkodik a sokszor elkárhozott viszonzásról és

Magyarország gerinczével tartja egyenesen testét Bécs előtt. Politikai vallása olyik tulzó hitágazatának ha nincsenek is követői, de hivei bizonyára sokan vannak a Lajthán tulról rebellisnek tisztelt magyarok közt, akiknek igen jelentős és nagy kontingense, ha nem is venne mérget mindegyik igazságára, de erős és fölötte súlyos sok alkotmányjogi nézetét habozás nélkül, ám megfontolt politikai higgadsággal, már amennyire a politika és a higgadság magyar talajon összefér, aláírja. Ausztriához való viszonyunkat értem mindenütt, nem a király és császár személyét. Magyarország politikai közvéleménye meghajlik az esküdtbírósg verdiktje előtt, mert az igazságot szolgáló polgárság szabad akaratának és független elhatározásának kifejezése az. Ami nem jelenti egyuttal a tudós közjogász érdemeinek kisebbitését is.

(K. E.)

Hangverseny a zenedében.

A tegnap esti hangversenynyel befejezte a zenede ez évi működését. Napok óta folytak már a vizsgák, s az eredmény teljesen kielégítette azon várakozást, a melyet méltán fűzhetünk egy ily kulturális intézményünkhöz. A jelenlevő szülők megnyugvással láthajták, hogy gyermekeik zenei oktatása a legjobb kezekre van bízva. A gondos, minden részletre kiterjedő tanítás meglátszott a növendékek szabatos játékán. A tegnapi estnek már hangverseny jellege volt és messze kiemelkedett az a szokásos növendék hangversenyek keretéből.

A hegedü és zongora tanszak két-két kiváló növendékét hallottuk. Darvas György Spohr. 2-ik D. moll hangversenyének két első tételét, Weszprémy Andor pedig Viotti híres 22-ik hegedüversenyének első tételét játszotta. Maga a választás ékesen tanuskodik az izlés és irány mellett. Mindkét mű

komoly munkát és szabatos tanulmányt igényel. A két ifju hegedüs derekasan oldotta meg feladatát, dicséretet hozva mesterükre, Fűredi József-re, a ki különben az est folyamán szép zeneszerzői sikert is aratott. Bi-hari Requiemjét dolgozta át és alkalmazta vonósnégyesre, a mű utolsó tétele pedig teljesen saját szerzeménye, melynek hangulata jellemzetesen simul az előző részekhez és hatásos befejezést ad az egésznek.

Hosszabban lehetne e témánál időzni. Fűredi hézagpótló munkát végzett. Zene irodalmunkban nagyon kevés kísérlet történt ez irányban pedig ez volna az ut a magyar mű-zene megalkotásához. Fűreditől e téren még sokat varunk. A vonósnégyes Darvas, Weszprémy és a két Fűredi tanár előadásában, zajos tetszést aratott és szerzőt meleg ovációkban részesítették.

Az énektanszakban Bognár Mathild Mayer-Erik-Hellmund varázsdalát és Meyer-beer Árnjektánczát adta elő. Mindkét mű, de különösen az utóbbi óriási nehézséget ró az előadóra, Bognár Mathild kiváló művészettel adta elő mindkét darabot. Szép hanganyaga, nagy iskolázottsága szűnni nem akaró tapsot provokált.

A zongora szakban Weiss Ella, Domanczyk Mária tanárnő tehetséges tanítványa Rubinstein Esdur románát és Rheinberger Impromptu-jét adta elő. Játékában sok művészi kvalitást találtunk. Jól értelmezett játékka kitűnő vezetésre vall. Sztehló Erzsike Laub István tanítványa Chován Hangulatképét adta elő bravurosán. Férfiás accentusán és dinamikáján meglátszik a Laub keze.

Az est különben egy kis parázs tün-tetéssel végződött. A növendékek felhasználták az alkalmat, hogy az intézettől megváltó Laub tanártól meleg bucsut vegyenek. Laub az általános kérésnek engedve Chopin Ges dur etude jét és Liszt XV. rapszodiáját adta elő az ő diabolikus bravuros technikájával. Előadás után a díjjakat osztották ki a növendékek között, ezt követőleg pedig az igazgatósági szobában Laub növendékei mesterüknek üdvözlő beszéd kíséretében re-

Mennél komolyabban beszélt, én kezdtem annál kevésbé komolyan venni. De hát nagyon furcsán is illett ahhoz az erős, tagbaszakadt, fiatal legényhez, a ki szinte duzzadt az erőtlől, az ifjuságtól, mikor a halálról s az örök elmulásról kezdett el beszélni.

— Talán boldogtalan szereelmes vagy, hogy meg akarsz halni? — kérdeztem nevetve.

— Dehogy akarok! Ki az ördög akar? És mégis meg kell halni! No de, ne beszéljünk erről!

Nem is beszélünk. Ő, ugy látszik, abban a meggyőződésben volt, hogy velem ugy sem tudja megértetni az ő filozófiáját — hát hallgatott róla; én pedig örültem, hogy kiverete a fejéből azokat az ostoba, sötét gondolatokat.

Hanem nem sokáig tartott az örömem. Az én Pali barátom egyszerre csak csodálatsképpen megváltozott. A kedélyes, kedves, óságos fiuból, a ki azelőtt a légynek se vétett volna, erőszakoskodó, szinte durva ember lett. Jóformán hozzá se lehetett szólni. Járt-kelt, mint valami kivert bika, vagy be-zárkózott a szobájába s ugy ült ott, mint a halálraitelt rab a siralomházban.

Alig beszélt valakivel. S mig azelőtt a legkedélyesebb ebédekettük végig a kedves, barátságos családi körben egyszerre csak valóságos martiromsággá vált közöttük lenni.

Pali nem beszélt az asztalnál; ha szóltak hozzá, csak dörmögött rá; az édes anyja többnyire könyezve végezte be az ebédet;

kis huga, a kivel azelőtt annyit eltréfált, remegett, ha hozzászólt, én pedig addig próbálgattam a lelkére beszélni, mig nekem is kiadta az utamat:

— Ugyis terhemre voltál! Magam akarok lakni . . .

Természetesen elköltöztem tőlük és ettől kezdve, mintha csak elvágták volna a mi barátságunkat. Ha néha az utcán, vagy az egyetemen találkoztunk, hidegen üdvözöltük egymást, kezet is fogtunk, megkérdeztem, hogy van, megkérdezte, hogy vagyok, ennyi volt az egész diskurzusunk s azzal elváltunk.

Az öreg nénit és Mariskát azonban elmentem néha meglátogatni. A kétszegény nő nagyon el volt keseredve. Ajkukon egymást érte a panasz. Persze mind Palit vádolta.

Megvallom, hogy nagyon nem szívesen hallgattam ezeket a dolgokat, mert tudja isten miért, de még mindig szerettem azt a fiut és ha külsőleg hideg voltam is hozzá, a lelkemben szeretet élt irányában.

Rosszul esett hallani, hogy milyen szivtelen, komisz ezzel a szegény két teremtséssel, a kiknek ő az egyedüli támaszuk, segítjük a világon s a kiknek ő lenne az egyetlen örömük, egyetlen gyönyörűségük.

— Még azt is a szemünkre hányta a multkor, hogy ő tart minket — beszélt az édes anyja — igen, azt beszélt. Ő, az én gyöngéd, jó fiam, a kiről azt hittem, hogy csupa jósból, csupa szeretetből áll! Még, hogy ő tart! Holott mindössze egy pár

hónap óta ad ötven forintot a háztartáshoz.

— Ötven forintot? Miből? Hiszen az ügyvédjénél csak negyvenet kapott?

— Hat azt se mondta magának, hogy ujságíró lett? Három hónap óta dolgozik már valamelyik lapnál. Mindig reggel jár haza. Hatvan forintot kap. De azért az irodába is dolgozik. An ugyan mondtam neki, hogy inkább ne adjon nekem egy garast se, csak járjon az egyetemre és hagyja ott az ujságját — de nem lehet vele beszélni. Pedig ha látna, hogy néz ki! Csak árnyéka már a réginek! Tönkreteszi magát, készakarva tönkreteszi! S mindig azt beszéli, hogy a szegénynek jobb is, ha elpusztul! Uram bocsáss meg, de ő mondta. Ugy félünk tőle, ha hazajön, mint a fergeteggtől. Ha szólunk hozzá, mindjárt kimegy a szobából. Még ebédnél is alig lehet vele beszélni. Pedig annyi dolgom volna, a mit neki kellene elintézni, de szólni se merek. Ott van a házacskám odahaza, a zsidó kiköltözött belőle és összerongálta, rá kellene irni, hogy csináltassa meg, vagy bepéreljük, de neki hiába mondom. Vállat von rá s azt mondja:

— Mi közöm hozzá! A te dolgod! Hátha én nem volnék, ki csinálná?

Istenem, ha eszembe jutnak azok a mi régi, kedves ebédjeink! Mikor még volt fiam. Szerető, jó, gyöngéd lelkű fiam, a ki annyit nevetett, a ki olyan jó volt, és aki ugy szeretett minket.

Ez, egy zsörtölődő vendég, a kinek

mek babérkoszorút adtak át. Laub meghat-
va köszönte meg a rokonszenv e spontan
megnyilatkozását.

Ezzel bezárulnak ez évre a Zenede
ajtói. Meg kell itt emlékeznünk a Zenede
érdeműs agilis igazgatójáról, a kinek nagy
része van az elért sikerekben és akinek ve-
zetése teljes garanciát nyújt az intézet
irányát illetőleg.

Dur és Moll.

Vidéki hírek.

Életunt matróna.

Temesvárról jelentik: özvegy Klauber
Erzsébet 65 éves maganzónó, jobb halánté-
kon lötte magát és nyomban kiszenvedett.
Az öngyilkos matróna asztalán egy lepe-
csételt levelet találtak, melyet Lázár József
kir. alügyész jelenlétében bontottak fel. A
levél, a melyben 30 kor. készpénz és 36 kor-
onás járadékkötvény volt, így hangzik:
Kedves gyermekeim! Meg kell hallnom,
mert ez így volt elrendelve. Bocsássatok
meg gyermekeim és legyetek boldogok!
Anyátok.

Kutyáktól szétmarczangolt halott.

Tenkei tudósítónk borzalmas esetről
ad hírt nekünk. Székelytelek községben a
kutyák összemarczangolták egy csecsemő
holttestét. Az utczán cipelték végig a bes-
tiák az apro halott testének roncsait a nép
iszonyatára. Aportyán Sándor gazda kutyája
hozta a martalékot, melyen számos komon-
dor osztozkodott. A borzasztó jelenet tanui
szétkergettek az állatokat s a hullarészeket
összeszedve eltemették. A nyomozás során
kiderült, hogy a csecsemőt ifj. Vljaka Péterné
holtan hozta a világra, s az apa a rongyokba
csavart tetemet a réten asta el, ahonnan az
ebek kikapartak. A gondatlan szüleket bü-
vádi felelősségre vonják.

rossz minden étel és gáncsot keres, minden-
ben. S ha hallaná, milyen durva szegény
Mariskához!

Mariska mentetgetni próbálta a bátyját:

— Dehogyan durva! Csak szeszélyes!
Sok dolga van s a ki sokat dolgozik, az
nem lehet kedélyes. Majd másforma lesz,
ha szépen elvégzi a jogot, levizsgálják és
beülhet valami nyugodt hivatalba.

— Soha se lesz másforma! — Meg
nem is végez soha! — mondta szomoruan
a néni. Sáfádalom, igazza lett. Pali ott ragadt
az újságnál, ott nyomorgott egy-két eszten-
deig — mi az alatt alig talákoztunk — s
egyszer csak hírét hallom, hogy nagyon
beteg. Szinte durván fogadtam, mikor meg-
látogattam:

— No, azt hitted, hogy már meghaltam
Még nem! Egy két napom még van! A
doktor ugyan hónapokat mond, de a doktor
számár! Izgatott lett, sárga arca kigyult s
reszkető hangon beszélt:

— Mit jártok a nyakamra? Elég hogy
az anyám mindig itt lábatlankodik, meg az
a kis fruska is! Még meghalni se hagynak
nyugodtan, nem elég hogy az életemet meg-
keserítették!

S mikor a néni hozzálépett és fejére
táve kezét, zokogva csillapította, még dühö-
sebb lett.

— Csak sirjatok is! Mintha már meg-
haltam volna!

Ezután csakugyan nem mertem elmenni
hozzá. Csak az orvosától kérdezősködtem.
Valami bonyolódott szivbaja volt, mint a

Megvesztett borjucorda.

Vámospercs községben történt a minap
a következő eset: Szabó József ottani lakos
tanyáján a csordás kutyája megvesztett s ez
a kutya megmarta a több mint 100 darabból
álló borjucordát. A borjuk közzül 15 borjun
kitört a veszettség. Rettenetes kinok között
pusztultak el. Majd az egész csordában kitört
a veszettség, iszonyatos bögésekben, ránga-
tódzásokban tört ki az egész csorda, örülten
futottak össze vissza a borjuk, míg valmenyi
le nem bunkóztatott, vagy magától le nem
rogyott s így el nem pusztult.

NAPI HIREK.

Tiszavirág.

— Még meg se melegedett, már is ki-
hült, föl se repült, már is lepotyogott, meg
se született, már is meghalt: ilyen a Tisza-
virág.

Ilyen Tiszavirág volt a Tisza István mi-
niszterelnöksége. Az a miniszterelnöksége,
amelyről Bécsben álmodoztak és az, amelyre
Tisza Kálmán fia: hosszú politikai mellöz-
tetések után vagyódott. Vágya volt lecsapni
a magyarra, mint a bundába az istennyila.
Ugy, hogy rá se ismerjen az se, aki kiszabta,
az se, aki viselte. Bécsnek a bérenczpolitika-
ját végrehajtani a magyaron, bottal, osz-
torral, kancsukával, meg minden fajta inkvi-
ziciós eszközzel. Erre vállalkozott a k. k.
honvédelmi miniszterrel, Fejérváryval együtt.
Vállalkozott arra, hogy beadja a magyarnak
a keserű orvosságot, valamilyen altatószer-
félét, amelytől jó hosszú időre elkábuljon.
Mert az kell Bécs szerint a magyarnak. Hogy
ne tudjon magáról semmit és ezalatt ugy
zsebelheti az osztrák, amint maga akarja.
Mi mit nem követtek el, hogy a nemzet
nyakába varrhassák a katonai javaslatokat?

doktor mondta, szervi baj, veie született s
lassan fejlődött ki.

— Én már évek előtt megmondtam
neki, hogy mi baja van és hogy vigyázzon
magára, ha el akarja huzni az életét. — De
nem hallgatott rám. — Most már vége
van! — Menthetetlenül?

— Menthetetlenül. Nincs az a tudomá-
ny, a mely rajta segíthetne. Egy-két nap
s vége. Ugy is lett.

Mikor elmentem a halottas házhoz, ké-
szem voltam rá, hogy kétségbeejtő drámai
jelenetet kell végignéznem, az anya, és a
testvér mérhetlen fájdalmát, a kik eiveszi
tették mindenüket.

De nem így történt. Nagy fájdalom-
ban vigasztaló megnyugvás is volt, és mikor
ott ültek a ravatal előtt, a leány könybe
borult szemmel ugyan, de megvigasztalódva
mondta az anyjának:

— Látod anyám, jobb neki ott! Meg-
szabadult tőlünk. Ugy se szeretett minket.

— Senkit se szeretett! suttogetta fá-
dalmasan, de mégis, szinte a halott iránt
való szemrehányással az édes anya.

A temetés után másnap vagy harmad
nap, mikor az elhunyt irásait rendezgették,
egy nekem címzett levelet is találtak. Rá
volt írva:

— Halálom után adandó át!

Fájdalmas kíváncsisággal bontottam
fel. Mit üzenhet nekem a szegény fiu a
másvilágról?

Rövid levél volt, de teljes magyarázója
egy szomorú életnek, egy nemes szívnek.

Sorra vették az ezek keresztülvitelére
vállalkozókat.

Ezek közül első helyen is alkalmasnak
tartották Tisza Istvánt, aki vállalkozott is a
nemzetellenes munka véghezvitelére.

De nem akadt magyar ember a ki
segítségére ment volna. Megesett az, a mi
igazán páratlanul áll, — hogy a miniszter-
ségre embert nem találtak. Mert mégis csak
a jobbik politikai világ társadalmából kell
megalakítani a kabinetet.

Ezt nem csak a bon-ton kívánja meg,
de meg kívánja a politikai esztétikai érzék
is, hogy éppen tuczat emberekből ne ala-
kuljon a miniszterium.

Tisza István tehát hűséges volt nevé-
hez, Tiszavirággá lett. A magyar politikában
az ő szerepe ugyancsak a Tiszavirágé, a
mely még meg se született s már is meg-
halt...

Ferencz Ferdinánd óhaja.

Az „Egyetértés“ közli a következőket:

„Magas katonai körökben, mint ne-
künk Bécsből telefonon jelentik, élénk feltü-
nést és tetszést keltett Ferencz Ferdinánd
főherczegnek egy minap a magyarországi
helyzetre tett megjegyzése. A főherczeg ur,
aki egyuttal Magyarország trónöröke is,
többek előtt a következő kijelentést volt
szives megtenni:

— A hatvanhetedik kiegy-
zés nem ér semmit s ma már a
legsürgősebb, hogy Ausztria
visszaokkupálja Magyaror-
szágot.

Az idézett lap megjegyzi, hogy Fe-
rencz Ferdinánd nyilván meg fogja czafol-
ni ezt. Az egész nemzet joggal kívánja,
hogy a czafolattal a főherczeg ne soká
késsek.

„Emlékezel, mikor egyszer arról be-
széltünk, hogy jobb, ha senki sem szereti
az embert? Akkor tudtam meg, hogy gyó-
gyíthatatlan beteg vagyok. Nem is sejtette
senki, én tudtam. Egészségesnek látszottam,
csak belül voltam férges. Nem akartam,
hogy akiket úgy szeretek, azoknak nagy fá-
dalmat okozzak, mikor itt kell őket hagy-
nom! Komisz, rossz, szivtelen voltam min-
denkihez. Az édes anyámhoz, a kis hugom-
hoz, hozzád. Hogy ne sirassatok, ha nem
leszek! Hogy unjatok rám, utáljatok meg!
Talán úgy is történt. Még az utolsó perc-
ben sem fogom elárulni magam. Meg se
csókolom anyám kezét, úgy megyek el. Csak
ha valami parány megél a lelki részből,
az fog ott lengeni örökké az ő áldott, jó
feje körül s az fogja láttatlanul csókolni az
én édes kis hugomat és üdvözölni téged.
Ha majd érezel valami jó, nemes gondola-
tot, én fogom azt neked sugni. Én, a ki,
ha a lelkem megél, ott fogok lenni mindég
közöttetek, akiket nem szüntem meg soha
egy pillanatra sem szeretni.

De mutatnom kellett, hogy nem sze-
retlek, hogy ne fájjon a válás. Anyáméknak
valahogy ne említsd ezt! Csak neked akar-
tam megírni. Te férfi vagy s ha ér is fá-
dalom, az nem sujt le — de nekik nem
szabad róla tudni...

Nem is tudnak. És a sziveiken égő
fájdalmas sebet lassanként hegyesztgeti az
a tudat, hogy Pali szivtelen, rossz ember
volt, a ki nem szeretett senkit.

A költségvetést jóváhagyta a miniszter.

Az 1903-ik évi költségvetést hosszas vajadás, tárgyalások után végre jóváhagyták a belügyminiszteriumban. A közgyűlés tudvalevőleg 38 % -ben állapította meg a pótdadót, de a főszámvevő ebbe nem nyugodott bele. Megfelebbezte a költségvetést, és arra kérte a minisztert, hogy a pótdadót 44 % -ben állapítsa meg. A miniszter helyt adott a főszámvevő felebbezésének, de csak annyiban, hogy a költségvetést nem hagyta jóvá és utasította a közgyűlést a költségvetés újbóli átdolgozására. A közgyűlés a tanács előterjesztése folytán nem tett eleget a miniszter óhajának, nem dolgozta át újból a költségvetést, csupán egyes tételeket változtatott meg. — Újból a miniszter elé került a költségvetés, a honnan pénteken érkezett le azzal a leirattal, hogy a miniszter ezuttal jóváhagyja a költségvetést, csupán egy pontját nem hagyhatja jóvá. És pedig azt a tételt, mely azt mondja, hogy a város az alapokból felvett kölcsönöket 50 év alatt fizeti vissza 2% kamattal.

Nem hagyhatja jóvá azért ezt a határozatot, mert már idevonatkozólag kormányhatóságilag jóváhagyott határozatai vannak a közgyűlésnek, hogyan, milyen tervezet szerint fizeti vissza az alapokból kölcsönvett pénzeket. Felhívja végül a miniszter a közgyűlést, illetőleg a városi tanácsot, hogy a költségvetésbe illessze be ezt a régi tervezetet és ennek alapján állapítsa meg hány perczent legyen a pótdadó.

Dr. Nagy Zsigmond tanulmányutja.

A debreczeni református főgimnázium egyik jeles tanárát dr. Nagy Zsigmondot ritka szép kitüntetés érte. — Dr. Kuyper Ábrahám Hollandia miniszterelnöke június 6-án kelt levelében arról értesítette dr. Nagy Zsigmondot, hogy Vilma, Hollandia királynője a németalföldi kulturális viszonyok tanulmányozására 1000 korona államsegélyt utalt ki számára. Ennek az államsegélynek érdekes története van. Ezelőtt 18 évvel Nagy Zsigmond dr. egyik hollandiai egyetemen töltött egy évet. Ez alatt az idő alatt tökéletesen megtanulta Hollandia nyelvét s a hogy hazajött, egyes előkelő német alföldi lappal állandó összeköttetést tartott fenn. Érdekes cikkeket írt a magyar közéletéről, a magyar társadalomról s cikkeinek tartalma általános feltűnést keltett. — Kuyper miniszterelnök figyelmét is felkeltette Nagy Zsigmond magvas cikksorozata s ennek hatása alatt tett előterjesztést Vilma királynőnek az államsegély kiutalására. A jeles professzor tanulmányutját július elsején kezdi meg és két hónapot fog tölteni Hollandiában.

Magyar vezényszó a közös huszároknál.

Miut értesülünk, illetékes körök a legkomolyabban foglalkoznak a magyar kommandó, életbeléptetésének módjával. A magyar vezényszó behozatalát, a közös huszároknál kezdik meg, ami — tekintve, hogy a huszároknál igen sok a magyar tiszt — nem fog nehézségekre ütközni. A vezényszó behozatalára minden osztályhoz a honvéd

lovasságból helyeznek át egy-egy tisztet és őrmestert. Ezzel egyidejűleg egy más terv is szóba került. E szerint mind a huszonhat magyar huszárezredet, melyből tíz a honvéd huszároké, egyenlősítik és valamennyit magyar huszárezrednek fogják nevezni, még pedig az 1. számú ezredtől a 16-ig cs. és kir. magyar huszárezredet, 17-től 26-ig pedig magyar királyi huszárezred nevet viselnek. A gyalogságnál, a magyar vezényszót fokozatos áthelyezések útján akarják bevezetni.

Kutyaadó Debreczenben.

Debreczenben már régtől fogva létezik kutyadó, azonban, bár ebből jövedelemnek kellene befolyjni, a város a kezelésre is ráfizet, mert a kutyatulajdonosok kutyáikat eltitkolják. Minthogy ez az állapot a városunkban már oly régóta dúló veszettség elterjedésének is egyik főoka, a városi tanács Leidl Emil állami főállatorvos előterjesztésére elhatározta, hogy az összes debreczeni kutyákat adó alá veti, egyúttal utasítja a rendőrséget, hogy a kutyáikat eltitkoló tulajdonosokat szigorú büntetéssel sújtsa. A kutyák összeírását még ezen a héten megkezdik.

Presbyteri gyűlés.

Az ev. ref. egyház presbyteriuma a f. évi június hó 21-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett folyó évi június hó 24-én Szerdán d. u. 3 órakor a szokott helyen „másodszori meghívásra“ gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a „jelenlevők többsége határoz“.

Uj debreczeni doktorok.

Három debreczeni ifjút avattak a napokban doktorrá a közvári tudományegyetemen. Ezek dr. Boross Lajos, dr. Osváth Ferencz és dr. Horogh Pál. Örömmel üdvözljük ez alkalomból a jeles debreczeni ifjakat, kik közül dr. Boross Lajosban egyik kiváló munkatársunkat tiszteljük.

A homokkerti ovoda bezárása.

A homokkerti ovoda ünnepélyes bezárása jövő hó 4-én d. e. 9 órakor lesz.

Sajtóhiba.

Szombati számunkban „Rendőrségünk“ cz. közleményben sajtóhiba csuszott be. „Jogvégzett rendőrbiztosok“ helyett „jogvégzett rendőrtisztek“ olvasandó.

A pinczér szakiskola vizsgája.

A pinczér szakiskola szombat délutáni vizsgálata megmutatta, hogy erős akarattal, igyekezettel mennyit lehet elérni. A szakiskola mindössze hat hónapja hogy megnyitott, de az eredmény biztos többre vall. Alig hiszi el az ember, hogy aránylag oly rövid idő alatt hogy lehet annyi eredményt elérni. Az ifjak minden tárgyból, ugymint magyar, német nyelv, olvasás, írás, földrajz, szám-tan, történelem stb. igen szép eredményt produkáltak. Az általános működési tárgyakon kívül még szakismeretet is szereznek az ifjak, melyre Árvai Albert a Kaszinó derek főpinczére oktatja őket. Dicséret illeti Polster Adolfot is, a ki fáradságot nem ismerő buzgalommal tanítja az ifjakat. A vizsgálat végén az ifjak közül sokan a szorgalmuk jutalmául ajándék könyveket kaptak.

Megégett cselédleány.

A vigyázatlanságnak lett az áldozata Burger Lipótnénál lakó Kovács Zsófia cselédleány. Szombaton délelőtt a leány tüzet akart rakni, de mert a fa nedves volt — a régi rossz szokás szerint — petróleummal öntötte le, és pedig oly sokat töltött rá, hogy még sok petróleum a földre is ömlött. Mikor a fan levő petróleumot meggyújtotta, hirtelen lángot vetett, melytől meggyult a földön levő petróleum is. A hatalmas lángoszlop ruhájába kapott és rövid idő alatt az egész lány lángokban állt. Kifutott az udvarra, ahol összerogyott. Az odasietők letépték róla az égő foszlányoka, de már akkor horzasztó égési sebeket szenvedett. Állapota reménytelen. Az esetről értesítették a rendőrséget, mely a vizsgálatot megindította.

Kalmár Antalt elítélték.

Kolmár Antal volt szabadkai ügyvéd királysértési pöre szombat este ért véget a budapesti kir. törvényszék esküdtszékének előtt. Az esküdtszék vétkesnek mondotta ki Kalmárt a király személye elleni sértés vétségében, s vádlott a határozatot tudomásul vette. Mielőtt a törvényszék ítélethozatalra visszavonult volna, Geguss Gusztáv dr. kir. főügyész-helyettes, közvádló, az összes könyvpéldányok elkobzását kérte. A törvényszék a 144. §-ba ütköző nyomtatvány utján elkövetett királysértés miatt 3 havi államfogházra és 1 évi hivatalvesztésre ítélte Kalmár Antalt, a közvádló kérelmét azonban elutasította. A vádlott és védője megnyugodtak.

Katonák behívása aratás idején.

A Magyarország teljesen megbízható kézből azt a megdöbbentő hírt kapja, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter július 1-ére nagyszámu póttartalékos hivatott be. Ha meggondoljuk, hogy július 1-én kezdődnek az aratási munkák, amikor a mezei munkások egész esztendei élelmüket keresik meg s így a behívással a szegény családok egész tömegétől elragadják a betevő falatot, akkor emberi érzésünk fellázad a katonai lelketlenségnek ezen, minden szükség nélkül végbevitt újabb merénylete ellen, amelyet különben, mint halljuk, legközelebb a parlamentben is szóvá fognak tenni.

Az új rend a gyámpénztárnál.

A lemondott belügyminiszter ténykedése volt az a rendelet, a mit a közigazgatás egyszerűsítését célzó reform folytatásaképp a városi gyámpénztárak új rendjére nézve kibocsátott. Eszerint a gyámügyi számadásokkal ezentúl a városi számvevőségek kezelik a belügyminiszter által előírt egységes utasítás szerint. Az új rend július 1-én lép életbe. Nagyvárad város főszámvevője Ragány János már megtette előterjesztését a tanácshoz és az árvaszék is megrendelte a szükséges új nyomtatványokat. A belügyminiszteri rendelet folytán a polgármester az árvaszéki közgyámot a számvevőségekhez osztja be szolgálattételre.

A polgári lövészegyesületből.

A Polgári Lövészegylet tegnap délután tartott lövészetén az első díjat, 1 darab tiz koronás aranyat Molnár Ferencz nyerte, a legtöbb szeglvéssel. A második díjat, négy koronát ifj. Tóth Ferencz, a legtöbb találo lövésért, míg a legtöbb körlövésért négy korona díjat Fodor József nyerte el. A juniori díjat 2 koronát Pápay János kapta.

Halálozás.

Közéletünket, de különösen a tanügyet súlyos veszteség érte. Kovács Lajos az ev. ref. tanítóképző intézet jeles és nagytekintélyű igazgatója 58 éves korában elhunyt. A derék tanfőúr halála általános és mély részvétet kelet. Temetése ma délután 3 órakor ment végbe nagy részvét mellett.

Az öreg honvédek közgyűlése.

Az 1848—49-iki agg honvédek egyesülete, tegnap délután 3 órakor közgyűlést tartott a városháza kis tanácstermében. A közgyűlésen az agg vitézek közül mintegy 24-en gyűltek egybe dr. Hegedüs Pál elnöklete alatt ügyes bajos dolgokat megbeszélni. A közgyűlés tárgyait az egyesület jegyzője Borsvai József adta elő. Először is beszámolt az országos honvédegyetnek Budapesten majus hó 20. és 21-én tartott gyűléséről, melyen a debreczeni egyesület 3 taggal képviseltette magát. Borsvai beszámolóját tudomásul vették s Balogh Imre felzárólatására elhatározták, hogy a központi egyesület elnökségét felkérjük gondoskodjék az évi jelentés mindenkor ki nyomtatásáról s abból néhány példányt küldjön meg a fiókegyesületeknek és az országos egyesületnek. A közgyűlés fontosabb tárgyaiból megemlítjük, hogy a pénztárosnak a közgyűlés a felmentvényt megadta s a számadásokat elfogadta. Az egyesület jelenlegi vagyona 709 kor. 12 fil. Balogh Imre indítványára elhatározták, hogy jövőre az egyesület vagyonáról leltárt fog készíttetni s elhatározták azt is, hogy ezentul az egyesület vagyonát az erre vonatkozó miniszteri rendelkezés szigorú megtartása mellett fogják kezelni. Majd több más egyesületi apróbb ügy elintézése mellett megválasztották az új választmányt is. A közgyűlés mintegy esti 5 óráig tartott.

Köszönetnyilvánítás.

Az iparos tanoncok jutalmazására előirányzott összeghez kegyes adományokkal járultak: Bészler Károly tanácsnok 5, Biczó Gyula építő 10, Szedlák és Vámos-czég 5, Szabó István asztalos 5, Gyarmati Mihály csizmadia 2, Tóth Lajos kályhás 2, Dézsi László ács 2, összesen 31 koronával. Adományaikért fogadják a felügyelő bizottság és a jutalmazott iparos tanúik nevében halás köszönetemet. Dóczy Gedeon, ip. tanonczisk. igazgató.

Siketnémákat gyámolító egyesület alakuló közgyűlése.

Oláh Károly városi tanácsos hónapokkal ezelőtt nagy akciózt indított meg a szerencsétlen siketnémák ügyének érdekében. Irásban és szóval hívta fel a humanus egyesület megalakítására. Nemes ügybuzgó fáradozása siker koronázta, úgy hogy tegnap délelőtt megalakult végleg a siketnémákat gyámolító egyesület. A közgyűlésen Puky Gyula főispán elnököt. Az elnöki megnyitó után a tisztikart választotta meg a közgyűlés. A közgyűlés az egyesület elnökévé Puky Gyula főispánt választotta meg, ki szép beszédben köszönte meg a közgyűlés bizalmát, igérve, hogy minden befolyását felhasználja e nemes ügy érdekében. A közgyűlés azután alelnökké megválasztotta egyhangulag Rásó Gyula kir. tanácsos alispánt és Kovács József polgármestert, főjegyző lett egyhangulag Konec Ákos tb. tanácsnok, aljegyzők: Davidházy Sándor és Vargha Elemér, pénztáros: Füleky Pál ellenőr. Orvos: dr. Brunner Lajos, jogtanácsos 32 szóval Szűcs Géza dr. Felügyelő bizottsági tagok lettek: Bárdos Géza, Balázs Ödön és Roncsik Lajos, póttag: Kovács Károly. Ezután megválasztották az igazgatótanácsot. A hölgytagok közül: Reiner Károlyné,

Boczkó Sámuelné, öz. Csorba Lajosné, Kovács Józsefné, Puky Gyuláné, öz. Steinfeld Mihályné, öz. Varga Ferenczné, Vecsey Imréné, Wessprémy Zoltanné, Konec Ákosné, dr. Balkányi Miklósné, Fürst Ödönné, Szabó Miklósné, Sesztina Jenőné. — A férfitagok közül, Aczél Géza, dr. Bakonyi Sámuel, Bechényi Péter, Berger Jenő, Bészler Károly, Csoka Sámuel, Czegléd Mihály, dr. Dobieczy Sándor, Kenézy Gyula, dr. Király Gyula, Kiss Albert, Kola János, dr. Komlóssy Arthur, Kölcsey Sándor, Körner Adolf, Lestyan Adorján, Márk Endre, Oláh Károly, Reichman Armin, Simonffy Imre, Szabó Kálmán kamarai elnök, Szabó Kálmán tanácsos, K. Tóth László, Vecsey Imre, Wessprémy Zoltán, dr. Wolafka Nandor, Kozma László, Széll Kálmán, dr. Varga Károly tb. tanácsos. Vetéssy Béla A választások után Oláh Károly ismerteti a teendő intézkedéseket, melyeket a közgyűlés vita nélkül elfogad. A jegyzőkönyv hitelesítésére főispán elnök Bészler Károlyt és Lestyan Adorjánt kérte fel, mire a közgyűlés a főispán elnökével véget ért.

Angelotti mulató a Bikában.

Nap-nap után megtelik a mulató. Ez bizonyítja a legjobban, hogy mennyire szereti és pártolja a közönség Angelotti mulatóját. — Tegnap oly nagy számban jelent meg a közönség, hogy nem tudtak elég széket szerezni. A közönség mindvégig jól mulatott és sok előkelő család — mikor távoztak elismerésüket fejezték ki az igazgatónak. A jelenlegi műsor 20 számból áll. Különösen kiemelendők: Az Edwards család bámulatos mutatványai. Naponta csodálja a közönség azt az embert, a mint a 80 kiló súlyú kocsi a homlokán tartja. Vitreo az arabiai struczgyomru ember, az „orvosi rejtély,” a ki naponta egész jóízűen eszi meg szecessió vacsoráját, üveget, fűrészpont, gyapotot, kőzenet stb. és rá petroleumot iszik. John Weil az amerikai kéz és pénz manipulator fényes pénzmutatványaival és kitűnő humorisztikus előadásával, megkaczagtatja a közönséget, Bodrogi József kitűnő grotesk alakításai — a Prezsina — Funkelstein stb. nagyon tetszenek. Roland is énekel új dolgokat, melyek közül a Bernát és a huszárkuplé nagy sikert értek el. Az érdeklődés oly nagy a műsor iránt, hogy már délután legnagyobb részét lefoglalják az asztaloknak. Az előadást, a műsor nagysága miatt a mai naptól kezdve 8 óra után kezdik.

Liba a gólyafészkekben.

Valósággal Rudyard Kipling, az állatmesék nagymesterének tollára való eseményről ad hirt szatmári levelezőnk. A szetmármegyei Nyírmada községben történt az eset. A tavasszal Tóth István nyírmadai gazda házán gólyapár rakott fészket. A piroscsőrű anyamadár most a párzás idején a tojáson ült s alig hagyta el fészket. Mintegy két hét előtt Tóth István egy ludtojást helyezett el a fészkekbe s nagy kíváncsisággal várta a történéseket. A nőtény gólya a napokban ki is költötte a kis libát, amely azonban sehogys sem tetszett, a gólyapárnak. A ház népe kora reggeltől késő estig megfigyelte a fészket, hogy vajjon mi történik. Kedden délután Tóth István portájára mintegy száz gólya szállott, amelyek körülállottak a fészket. Észre lehetett venni rajtuk, hogy nagyfontosságú ügyben gyülekeztek össze, talán három határból is. A gólyacsoport egy perczre fölszállt, majd ismét leereszkedett a fészkek köré. Ekkor aztán hegyes csőreikkel neki estek a kis libának és darabokra tépték. Aztán, mint akik jól vé-

gezték a dolgukat, ismét elrepültek. A legérdekesebb az a dologban, hogy a nőtény gólya estére csak várta-várta a párját, de az nem jött többé vissza s ez olyan erkölcsfelet jelent, mely a gólyák házasesetét jellemzi. A gólyamama busan, egy lábón néz a messzeségbe és gondolkozik afölött, vajjon ki sodorhatta ily boldogtalanságba?

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** csinosan berendezett, Udvar-kert helyiségében.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczirol és a kuruczokrol irott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözsdékben és könyvkereskedésekben.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Távirat.**A sárospataki országos Rákóczi ünnepély.**

(Saját tudósítónk távirata.)

Sárospatak. Érk. d. e. 10 ó. A Rákócziak fészkeben, Sárospatakon tegnap, vasárnap folyt le Rákóczi 200 éves emlékeztének országos ünnepe.

Fényes magasztos volt az ünnepély, melyen képviselve voltak a főiskola, az egyházi, világi előljárók, Zemplén vármegye kitűnőségei és ezrekre menő közönség; Debreczenből az ünnepélyen **Kiss Áron** püspök és dr. **Kardos Samu** voltak jelen.

Az ünnepélynek fényponját dr. **Thaly Kálmán** másfélórás tartó felséges ünnepi beszéde kepezte.

Az ünnepélyt fényes közebed követte. A banketten mindenkit könnyekig meghatott **Kiss Áron** püspöknek, az agg főpásztornak ama kijelentése, hogy törődött testével azért jött el ide, hogy utolsó lehelletével is Rákóczi szent és dicső eszméit szolgálja.

A kétfejű sas.

— Miből lett az osztrák császári ezimer. —

Galgócy János írja az „Ethnographia” új füzetében a következő érdekes adatokat a kétfejű sasról:

A heraldika körülbelül eddig is tisztában volt vele, hogy a kétfejű sas a német birodalmi császárság insigiái között a Kr. u. XIV. század első felében jelentkezik először. A „császári sas”-t állítólag már Nagy Károly is használta ugyan a Rómában Kr. u. 800. december 25-ikén történt megkoronázatása alkalmával, mert lobogóját azzal díszítette fel. Az ő sasának azonban valamin a mintaképül szolgált római légióknak is, még csak egy feje volt. A két fej bajor Lajosnak 1325 táján veretett egyik érmén tünik föl legegység, hogy a kelet- és nyugotrómai birodalom, mások véleménye szerint

a császári és királyi méltóság egyesülését jelképezze. A császárság állandó jelvényévé azonban csak 1433-ban, ami különben is nem „dicső emlékü” Zsigmond királyunk, mint birodalmi császár, teszi, mig nem végre 1805 óta végképen az osztrák császárság tartozékává lesz.

Kevésbé ismeretes azonban, hogy ez a csodamadár bajor Lajos előtt már több mint száz évvel előbb szerepel az ikoniumi szeldzsuk szultánok lobogóin. Mikor Ertogrul fia Ozmán az ikoniumi császárság romjain a róla nevezett dinasztiaát megalapítja: csak akkor tűnik le onnan, helyet engedvén a félholdnak. Hihető ennél fogva, hogy valamelyik kereszties lovag utján, ebben az időben került Európába s vált a „pogány” mohamedanizmus egykori jelvényéből a „legkatholikusabb” uralkodó család kedvencévé.

De a szeldzsukok sem maguk komponáltak ezt a csoda madarat, hanem már készen találtak s Kis-Ázsia valamelyik behódított népének egyik fejedelmi családjától konfiskálták el. Még akkor pelaszgnak, görögnek hirtel: a Krisztus születését előző harmadik évezredben egész Kis-Ázsia a khéták uralma alatt állt. Sokan azt tartják — s maga is sem vagyok ettől a nézettől idegen — hogy belőlük kerültek ki a hyszoszok, akik századokon át voltak urai Egyiptomnak.

Ettől azonban eltekintve: a karnaki templom oszlopcsarnokának déli fala, meg a Ramasseum egyik oldala ma is őriz a Krisztus előtti XIII. évszázadból való felírást, mely a „nagy” Ramzesnek a khéták „vitéz” fejedelmével, Chetasarral kötött békeszerződését tartalmazza. A thebai Memnonium falán, színtén e fáraó idejéből való egy másik fölírás pedig, mely az egyiptomiak és khéták közt vívott kadesi csatát beszéli el, — egyebek közt Chetasár testvérét Madsarima fejedelmet, vagyis az -ima, -aim, rag fölfejtésével a madsarok fejedelmét emlegeti.

A babiloni ásatások korszakalkotó sikerén fölbuzdulva, a tudomány Kis-Ázsiát is mindinkább kezdte figyelme méltatni. A kutatás eleddig még nem mélyreható ugyan, inkább csak alkalomszerű; az eredmény azonban máris számottevő s hovatovább szaporognak azok a leletek, melyek a khétáidokra is fényt derítenek. A kissé máris jobban átvizsgált leheltek egyike Bogazköi falu, ahol általános vélemény szerint az egykori Pteria állt. A helységet az Agardagh nyulványai, meglehetősen magasságu hegyek veszik körül, melyeknek falait itt amott kisebb nagyobb domborművek borítják. Az ábrák egynemelyike körül látható hieroglifik kétségtelenül teszik, hogy e domborművek keletkezése abba a korba — tehát éppen II. Ramzes idejébe — esik, mikor a khéták és egyiptomiak közt a részint ellenséges, részint barátságos érintkezés sűrűbb lévén, az a khéta művészetben és művelődésben is szükségképp nyomot hagyott. E domborműveken számos csodaállat van lerajzolva, s arról tanuskodnak, hogy azok megalkotásában a khéták nagy kedvüket találtak. Így a többi közt egy — fején hegyes süveget viselő — emberalak, amelynek törzse azonban, derékon alól, négy orszárlámból van össze komponálva. S itt fordul elő az első kétféjű sas is, szakasztott abban a formában, ahogy az osztrák császári czimeren mutatkozik. Két kiterjesztett szárnyán egy egy istennő áll, illetve lépked mintegy fogadására, üdvözlésére sietvén a szemben jövő férfi-isteneknek.

Tehát a kétféjű sas már megvolt jó háromezer évvel ezelőtt s vallásos emblemaképpen szerepelt a khétáknál, ennél az „ázsiai”, hihetőleg uralaltáji „vad” népnél.

Hogyan éltek az Obrenovicok?

— A szerb királyi háztartás. —

A balkáni uralkodóknak nem valami fényes a civillistájuk, hát az udvari élet is nagyon különbözik a középeurópai udvari élettől. Ha valahol, úgy ez az Obrenovicok alatt volt látható, főleg Milán és Natália alatt. Az udvari istállóban sohasem állott több, mint husz pár ló — ezek közt is egy pár arab pony, melyet jobb időkben a fiatal Sándor kapott a török szultántól — a cselelétség is a legszükségesebb volt. Más udvarokban a sok burotváltképű szakács, inas főlős számban van, a belgrádi konakban takarékosak voltak.

A konyhán a főszakács volt az ur, helyettese a cukrász s ezzel vége is a személyzetnek, mert a rendes létszámba a kétharom konyhalegényt nem lehetett számítani, ki: esetleg hónapról-hónapra változtak s csak az étkezés után visszakerült tálak s edények rendbehozásánál kezdődött a munkájuk. Nemrégiben még egy öreg cseh volt az Obrenovicok főszakácsa, aki, hogy jól gazdálkodott, mutatja az, hogy mikor nyugdíjba ment, szép emeletes palotát vásárolt magának a konakkal szemben. A cukrász pedig néhány év előtt magyar fiú volt.

Az udvar étkezése is egyszerű volt. Magyarország akarhány főpapjánál sokkal fényesebb a tábla, mint a szerb konakban. Az étkezés főideje délutánra és késő estére (10 és 11 óra közt) esett, a hosszú időközökbe a polgari uzsonnázgatás, reggelizés került. Ez udvari konyhán legkorábban a cukrász munkája kezdődött. Reggel három óra után már talpon kellett lennie, hogy a reggelhez készen legyen a friss sütemény. Később, jóval később állott munkába a konyha feje, hogy elkészítse az ebéd nyolcz-tizenegy fogását. Ennél nagyobb számban étel sohasem került az Obrenovicok asztalára, este pedig mindig elég volt négy-öt tál étel.

Ha az udvar Belgrádból távozott, akkor csak a főszakács egyedül kísérte az uralkodót s a konakban a cukrász vezette a konyhát. Rendesen Nis volt az Obrenovicok kedvenc tartózkodási helye, ahol a belgrádnál is egyszerűbb volt az élet. Itt három-négy tál ételnél több sohasem kellett, képzelhető hát, hogy a belgrádi konakban sem volt ilyen esetekben fényűző a tábla.

Följegyezhetjük, hogy Sándor király főleg trónörökös korában nagyon érdeklődött a konyha iránt, mely a konak ama hátulsi részén van, melynek szűk utcáján a király néhány év előtt még olyan gyakran megfordult: lévén ebben az utcában az egyszerű szerb mérnök özvegyének, a később királynévá lett Draga Masinnak hiressé vált háza.

Az udvari konyhát szállítók látták el igen keleties, patriarchális módon. Minden reggel megjelentek a hussal, tojással, liszttel s a szigorú szolgálattevő tiszt az azon napra kijelölt mennyiséget át is vette. Hogy azután a tiszt, eleget téve a formalistának s gyorsan visszavonult, ott felejtették a kocsin a szállított élelmiszer nagyobbik felét, amelyet az aztán visszavitt.

Az udvari szállítók kifizetése sem volt nagyon pontos. A szállítók azzal vigasztalták magukat, hogy még a kevésből is maradt sok, amit mutat az is, hogy Belgrádban ilyenkor ismét megjelentek a szállítók, akik aztán a konyha személyzetétől a tojást, húst olcsón megvették s elszállították anélkül, hogy a pénz az udvari kasszába került volna.

Nem törődtek ezzel, mert sokszor az volt a jelszó a belgrádi konakban, hogy élni és élni hagyni mindenkit.

A csecsemők helyes istápolása. Újabbszerű egészségi hozzájárulás a gyermekkorban.

A nemzetközi orvosi kongresszusokon, ahol az égető napikérdések a nép egészségügye, megbeszélése került szóra, az emberiség Istenostorát, nevezetesen a tuberkulozist és a rákbetegséget állandóan napirenden tartották. Nemkülönböztetve a csecsemők nagy halandósága is sok kongresszuson képezte megbeszélés tárgyát, nevezetesen pár évvel ezelőtt a párisin, mert daczára annak, hogy Franciaországban a nép egészségügye előrehaladottabb állapotban van, mégis állandóan napirendre kerül.

És most folyik a megbeszélés minden városban uralkodó nagy csecsemőhalandóságról. Daczára annak, hogy a művelt világ mindent elkövet a csecsemőhalandóság csökkentésére, mégis jelentékenynek mondható az. Így tehát a szomorú viszonyokat olybá vették, mint amelybe bele kell nyugodni és más kérdések megoldását tűzték napirendre.

Nagyjában véve, hogy magyarázhatók meg a halálozási viszonyok állandósága?

Amidőn mi ezen kérdésre helyesen felelünk, úgy egyidejűleg indító okot találtunk a helyzet javításához hozzájárulni és tulajdonképpen az a célja ezen cikknek is.

Igen helyesen el van ismerve, hogy az újszülöttek megbetegedésének és halálozásának okozója a gyomor és belek csatornáiban keletkező kóros affekciók, amennyiben a gyermeki szervezetben éppen a nyálkahártya a gyomor- és bélsatornában sokkal jelentékenyebb, mert a táplálék felvételével a káros behatásoknak sokkal tartósabbnak kell lennie, mivel a tápanyag változtatása nehezen vihető keresztül.

Minden figyelmet a tápanyagra kellett fordítani, melyekkel az újszülötteket és csecsemőket táplálni kell, hogy a szervezet erősödését elősegítsük és idők multával folyton haladva a kémia, élettan és egészségtan vívmányaival érdekes eredményeket lehet elérni, amelyek elől sem orvos, sem klinikus, sem pedig más gyógyász el nem zárkozhatik.

Olyan családoknál, hol a társadalmi viszonyok igen kedvezők voltak, és akik nem lagnak egészségtelen lakásokban, nincs elhanyagolt ápolás, tisztátalanság és rendetlen táplálkozása a csecsemőknek és daczára hogy anyatejjel vagy egészséges dada tejjel táplálkoznak, is gyakran fordulnak elő bélbetegségek. Így tehát meggyőződtek már afelől is, hogy a legjobb minőségű tej egyedül nem mindég a legalkalmasabb tápanyag a csecsemőknek.

A tapasztalat is bebizonyította, hogy számos olyan előforduló esetekben, ahol a tej, ha az teljesen hamisítatlan állapotban áll is rendelkezésre, nem tesz jót, sőt ellenkezőleg a csecsemő táplálását nem fejleszti, hanem a gyomor és belekben mesterséges táplálkozást, nemkülönböztetve emésztési zavarokat és erős catarrhust idéz elő — csakis a Nestléféle gyermek tápliszta leghelyénvalóbb.

Vegyü összetételénél fogva — mely 30 éves használata óta a legjobbnak bizonyult — csirátlan havasi tejből van összeállítva és a csecsemőknek a szükséges fehérséget fejleszt, a gyomorban semmi rendtelenséget nem idéz elő, a gyermeki szervezethez könnyen alkalmazkodik. A modern gyógytudomány par excellence-e ez a tápliszta, melyet a bécsi gyermekkorházakban állandóan használnak, nemkülönböztetve a privátgyakorlatban

ugy egészséges, mint bélbeteg csecsemőknél és gyermekeknel kitünően bevált. Minden anya saját érdekében cselekszik, ha a központi raktárban levő izmertetések a Nestlé-féle gyermekáplisztról elolvassa és a benne foglalt intelmeket magáévá teszi.

A fegyencz bosszuja.

A szamosújvári fegyházból egy veszedelmes ember szökött meg a napokban. Szahadulása után első dolga az volt, hogy bosszút álljon azokon, akik árulói voltak. Krizda Györgynek hívják a megszökött fegyenczet, — aki mint tudósítónk írja — ezelőtt két évvel került be a fegyházba emberölésért. Még hat évet kellett volna a fegyházban töltenie. Krizda ugyanis csupán féltékenységből agyonvert egy Pap Juon nevű embert, akit aztán még meg is rabolt.

A gyilkosságnak szemtanúi voltak Koncsu Pál és felesége csernai lakosok, akik aztán megvallották, hogy ki a gyilkos. Ezeknek a vallomása alapján ítéltek el Krizdát. A megszökött ember a fegyházból történt távozása után öt napig bujdosott, míg Csernára ért. Közben két helyen is követett el rablást, az egyik helyen ruhát és élelmet rabolt s ekkor ledobta a fegyencz ruhát, a másik helyen, illetve a kukányi határban betört egy csözlakba, ahonnan fegyvert rabolt. Ezzel a felszereléssel érkezett meg Krizda Csernára éjnek idején, ahol egyenesen Pap Juon házához tartott. Pap épen kint aludt az udvaron az eresz alatt. Krizda célba vette és egy lövéssel megölte.

Ezután a szobába rontott a gyilkos, a hol Pap Juon feleségét lötte agyon. Éppen menekülni akart, amikor a lövés zajára felriadt szomszédok utját állották. Krizda látván a veszélyt s mivel tőltényei elfogytak megfordította a fegyvert és a puská aggyal olyat ütött az utjában álló Makner Pálra, hogy az rögtön összeesett s rövid kínlódás után meghalt.

A gyilkost ekkor üldözőbe vették, aki az erdőbe menekült, ahol délután találta meg a csendőrség s egy lövéssel ártalmatlanná tette a további menekülésre. Krizdát, a háromszoros gyilkost erősen megkötözve vitték be a törvényszékhez, a hol egyelőre ápolás alá vették.

Egy katona drámája.

— Vége a szerelemnek! —

A maga nemében páratlan szerelmi dráma játszódott le Aradon. Egy tényleges szolgálatban levő katona — mint a szerelmes és megsalt leányok — marólygall akart véget vetni életének s csak erős szervezete nek köszönheti, ha súlyos sérülései dacára életben marad.

Kovács Jánosnak hívják a katonát, ki a 33. gyalogezrednél szolgál s vadházasságban élt egy csinos leánnyal. A leány a György utcában lakik, hová ma este bejött Kovács és valami csekélység miatt veszekedés támadt közöttük. A leány megunt a dolgot, kapta magát és eltávozott hazulról, azzal bucsuzva:

— Vége a szerelemnek, most már igazán szakítok! Engem többé nem látsz!

A baka ezt a kijelentést annyira a szívére vette, hogy egy nagy adag zsíros szódát feloldott egy üvegben, s az egészet kiitta.

A mérég csakhamar hatott s az öngyilkos-jelölt kifutott az udvarra, hol óriási kínok között segítségért kiabált.

A kiáltozásra összefutottak a szomszédok, kik rögtön értesítették a rendőrséget is, honnan Masztig Emil rendőrhadnagy ment ki a helyszínre, dr. Ötvös Dániel kerületi orvossal. Telefonon hívták az öngyilkoshoz dr. Lichtmann Miksa ezredorvost is. Az orvosok rögtön ellenmérget adtak be Kovács Jánosnak, azután mentőkocsin be szállították a helyőrségi kórházba, nem hiszik, hogy a reggelt megéri.

Időközben meghallotta a dolgot és visszaérkezett a haraggal eltávozott leány is, akit annyira megrémített az eset, hogy mindenáron öngyilkossá akart lenni. Egyre azt hangoztatta, hogy együtt fog meghalni kedvesével. A rendőrök csak nagynehezen tudták megakadályozni, hogy kárt ne tegyen magában.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (11.)

Írta: **ifjabb MÓRICZ PÁL.**

(A börtönben.)

A börtönlevegőtől, mint a hó megféréderett a Rákóczi szép orcája. Hat hetig szenvedte a rabságot. Ki sem hallgattak. Szádedekosan akarták ezzel is alázni, gyalázní. Valamiféle éléskamarába csukták be. Szük rostélyon lopózkodott oda néhány nap sugar. E sötét oduhoz komor emlékek tapadtak. Rákóczi, mert értésére adták ezt is, elmélkedhetett. . . Ez a börtön ugyanazon börtön volt, honnét dicső emlékü nagyatyja, a hatalmas Zrínyi Péter bán lépett vérpadra.

Ha jött az éjszaka — sötét árnyak lebegtek a fogoly hercege körül. A német, az osztrák által legyilkolt magyar hazafiak végtelen sora. . . Hazájára, az elnyomott nemzetre gondolt. Felesége bájos vonásai, szerelmes két fiu magzata, a két védtelen Rákóczi fiu tüntek fel lelkében; ilyenkor a kemény börtönasztalra támasztotta selyemfürtös fejét. Végtelen szomorúság lágyította el szívet. . . Az osztráktól ne várj irgalmat! Fülébe csendült Bercsényi Miklós szava. Csak a kard. mentheti meg a magyart ezektől.

(A vérbírák előtt.)

Hat hét után felnyílt a börtön vasas ajtaja. Rákóczi szabadabb levegőt szivhatott de csak addig, a mig a vérbírák elé vezeték. Német katonák kísérték és egy fiatal dragonyoskapitány.

A nemesfogoly őrizetére rendelt dragonyos század parancsnoka, bizonyos, Lehmann nevű poroszszármazású fiatal kapitány volt, ki Rákóczi iránt e nehéz helyzetben is illő becsülettel viselkedett. Rákóczi e fiatal százados kíséretében lépett az öreg bolthajtásos terembe, a hol vérbírái már várták, szemenszedett osztrák alakok. A magyarnak halálos ellenségei. Bucelini gróf osztrák udvari kanczellár, Euler haditanácsos, az auditor és még néhány osztrák birtokos. Valamennyi gyiklesős, tu bákos, német plundrás osztrák, a kikkel szemben fejedelmi alakként magaslott ki Rákóczi. Fekete bársony díszmagyarruhát viselt. Hófehér volt az arca. Fenséges nyugalommal tekintett a vérbírákra. Kalpagját kezében szorongatta.

— Mi a neve hercegségednek? ezen köznap kérdéssel kezdődött a vallatás.

Rákóczi előbb végig tekintett ez alatomos csoporton. Mint a páva, oly begyeskedve ültek a hosszú asztal mellett. . .

Rákóczi fejére nyomta a kalpagot és a közeli székre ült. A guta kerülgette, a gögös, elbizakodott vérbírákat, de nem szólhattak Rákóczi ellen; mert római birodalmi hercege is volt és így jogában volt, hogy bármely bíró előtt föltegye a kalpagját. . . Majd aztán önérvetesen, határozottan tiltakozott a kihallgatás ellen.

— Én a római szent birodalom fejedelme vagyok, sárosi főispán és magyar mánás vagyok, azért titeket nem ismerlek el bíráimnak. Felettem csak a hercegek gyülekezete, vagy a magyar rendek ítéhetnek, ha érdemes vagyok a büntetésre. Ők az én jogos bíráim, de ti nem!

A vérbírák hűledezve hallgatták e válszt. Mindazáltal a császár iránti tekintetből hajlandó volt e bizottság előtt is felelni a feltett kérdésekre. . . Mindvégig megőrizte fenséges nyugalomát és fölényét. Tagadta és czáfolta, hogy ő a felség, a nemzet békéje ellen a francia királlyal szövetkezett volna, vagy bármely magyar főúrral is összeesküdött volna. Azon levélben sem irt olyat, amit a francia királyhoz küldött, a mit szabad országban nyíltan el nem lehetne mondani egy ország helyzete, egy ország sérelmei felől. . . Nem zavarta meg az sem, a midőn egyetlen vádlóját, az egyetlen tanut, az elvetemült Longueval kapitányt szembesítették vele. Ez karddal az oldalán, tiszti parádében lépett eléje, de sápadt volt, mint a fal, reszketett az ina is a gaz belga árulónak, a ki Rákóczi jóságát, barátságát ily aljasan hálálta vissza.

E hitvány áruló hazugságait, költött rágalmaikat mosolyogva hallgatta Rákóczi. Vakmerő hazugságait megczáfolta; midőn pedig a hitvány ember esküdzött a vádjaira intette:

— Vigyázzon Longueval ur! a hamis eskütől elkárhozik a lelke.

Igy végződött a vérbírák kihallgatása. Rákóczi kijelentette, hogy csak a fejedelemnek, Lipótnak telet írásban. Visszakísérték börtönébe. Most már nyíltan látta, micsoda aljas ármányt fontak az elpusztítására. Következett az este. A holdvilág reszketős aranyfátyolt borított a börtön rostélyos ablakára.

(Folyt köv.)

Nyiltér.

Mig a legutóbbi időkig egyetlen viz sem volt egészen biztosan adagolható a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

„MARGIT“
gyógyforrás Margittelep, Bereg megye

vize ajánlatos fogyasztásra, amely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek betegségeiben** a legjobb viz, hanem a legkitünőbb **borviz** s enyhén sós ize miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is a legszívesebben veszik magukhoz a **gyomor és légcsőhurutos** megbetegedéseinek.

Országos főraktár:

ÉDESKUTY L. Budapesten,

Cs. és kir. udv. szállító.

==== Ásványviz nagykereskedő. ====

Kapható mindenütt.

Boros Testvérek nődivat
áruházában
Divatos Ruhakelmék, Selymek, Jó
Jó Sefírek, Batisztok, Vász-
Olcso nak, Szőnyegek, Füg-
Divatos nyök, Ágyterítő, Pipere
ezikkek.

Eladó a varga-u. 34 sz. ház. Értekez-
hetni Visky Sándor közkórházi
gondnokkal.

Ritka alkalom !!

Leszállított árak !

Finom francia batiszt

divatos uj mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos uj mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefírek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház fel-
sőbb leányiskolájának igazgató tanácsa
az intézet telkén fedett nyári tornate-
rem építését határozván el, felhívja a
helybeli vállalkozókat, hogy ennek épi-
tésére vonatkozó zárt ajánlataikat ez
évi **július 1-én d. e. 11 óráig** Dóczy
Gedeon igazgatóhoz adják be.

A tervrajz, költségvetés és az igaz-
gató tanácsnak építésre vonatkozó
végzése a hivatalos órák alatt Dóczy
Gedeon igazgató hivatalos helyiségében
tekinthető meg.

Ke't a debreczeni ev. ref. egyház
fels. leányiskolája igazgató tanácsának
1903. jun. hó 19-én tartott üléséből.

Kiss Albert
elnök.

Somogyi Pál
jegyző.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Weinberger
Bernát debreczeni és Krausz Móricz
hadházi lakos ellen Dienes Barna és
Fazekas Sándor debreczeni lakosok
megkeresésére 1903. június 25-én d.
u. 2 órára Nagy-Léta községhez tar-
tozó Ligeti tagra 400 hl. bor eladására
kitűzött nyilvános árverés nem fog
megtartatni.

Székelyhid, 1903. jun. 20-án.

Dr. Stettner János

kir. közjegyző.

4670—1903.

Hirdetmény.

Az 1903. évi június hó 16-án kelt
4670. sz. rendelettel a Debreczen-
Tokaji törvényhatósági ut 35. 9—37.
2. és Nagykálló—Polgári törvényható-
sági ut 2. 46—434 kilométer szakasz
Cyklops köburkolattal kiépítését 70755
kor. 20 fil. összeg erejéig engedélyeztem,

A fentemlített munkát kivitelé-
nek hirtosítása céljából az **1903 évi
július hó 6-ik napjának 10 órájára** az
alispáni hivatalos helyiségben tartandó
zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak,
bogy a fentebbi munkát végrehajtá-
sának elvállalására vonatkozó zárt aján-
lataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt)
a kitűzött nap 9 órájáig a nevezett hi-
vatalhoz annyiival inkább igyekezzenek
beadni, mivel a későbbben érkezettek
figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános felté-
telekben, előirt, az engedélyezett költ-
ségösszeg (illetve az ajánlati költségve-
tés végösszege) 5%-ának megfelelő
bánatpénz (vagy a bánatpénznek az
állampénztárnál) adóhivatalok, vámhi-
vatalok, sóhivatalok stb. (történet leté-
telét igazoló pénztári nyugta) csato-
landó.

A szóban forgó munkálatra vo-
natkozó műszaki művelet és részletes
feltételek a nevezett m. kir. államépi-
tészeti hivatalnál a rendes hivatalos
órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1903. június 16.

Rásó Gyula.

kir. tanácsos alispán.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

**Cosmanosi francia batisztok, indich
voilek, douchesse szaténok, es min-
dennemü jó mosó kartonok, himzett
batisztok, piqué ujdonságok, továbbá
Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna
fonal vásznak, valamint a világhírű
Schroll gyártmányu elsőrendü chif-
fonok, esikos jegyü havasi vásznak,
Szepességi Damas asztalnemüek tö-
rülközők, ágyhuzatokra való vászon
kanavásznak, zephirek, ágy és asztal
terítők, csipkefüggönyök, paplanok,
továbbá mindennemü menyasszonyi
kelengyék pontos összeállítását elval-
lalom szolid olcsó, szabott árak
mellett.**

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy
tőzsde mellett.

Erdő-Bénye

gyógyfürdő

Zemplénumegyében.

**A fürdőidény május 21-én kezdődik és tart
szeptember 15-ig**

Hatása : gazdag vas és timsó tartalmánál fogva
kitünő a női betegségekben, sápkórban, idegbán-
talmakban, görvélykórban, reumatikus és közvé-
nyes bántalmakban szenvedőknél. **Kiváló klimati-
kus gyógyhely** a légzőszervi és malarikus bajok-
ban szenvedők részére. **Gyógyhasználatra az ujon-
nan fölépült fürdőlakban, 20 fürdőszobában 4 por-
cellán, 4 rez és 24 fakád van elhelyezve. Ezenki-
vül 4 kisebb szoba a hidegvizgyógymódhoz ren-
dezett be 2 káddal, 2 ülőkáddal, teljes zuhany
készlettel, izzasztó kamarával, 2 pakoló ágygal és
a villamos fürdőhöz szükséges készletekkel. Hasz-
nálhatók iszap, sós és villamfürdők ; masszázs, iz-
asztó és hidegviz gyógymód. Ivógyógyimódhoz
mindenféle ásványviz van készletben. A fürdőven-
dégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyi-
ségben s lakásokon kívül csinos berendezéssel s
villamos csengővel ellátott 79 szoba áll rendelkez-
ésre. Szórakozásra szolgáltnak : csinos ét, tánc, ol-
vasó s női terem, könyvtár, hirlapok, biliárd, tár-
sas és tornajátékok, naponként kétszeri tézzeno.
Terjedelmes, árnyékos erdei sétautak. Kápolna.
Fürdővendéglős : **Popovics Szilárd** Debreczenből.
Az étkezés **olcsó és kitogástalan.** Az izr. vendéglő
csinos, új verandás épületben van elhelyezve.
Házi gyógytár, posta és telefon állomás helyben
van. Sürgönyök **Erdőbényére** címzendők, ahol is
a táviró állomás van. Vasuti állomás : Személy-
vonatokhoz **Erdő-Bénye fürdő.** Gyorsvonathoz
Liszka-Tolcsva, honnan és hova bérkocsijarat van
berendezve jutányos tarifa mellett. Fürdőorvos
Asztalos Kálmán dr. Erdő-Bényéről. Bővebb felvi-
lágosítással szivesen szolgál**

a fürdőigazgatóság.

BÄCHER RUDOLF, MELICHÁR FERENCZ,

kir. szab. ekegyára

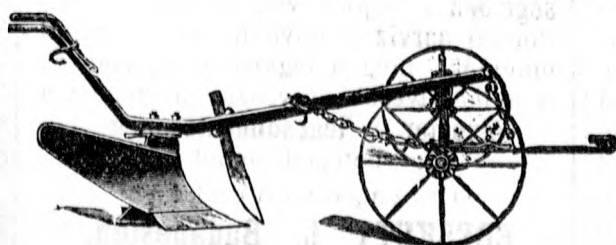
kir. szab. vetőgépyára.

Bizományi gépraktára :

Debreczen,

Piacz-utca 26. szám,

a nagytőzsde udvarán.

Ajánlja : Hollingsworth szénagyűjtőt,

elpusztíthatlan pánczél kormányu, tégely aczélféjü **EKÉIT**, hirneves

UNICUM-DRILL sorvető gépeit, valamint minden egyéb gazdasági eszközeit.

Kedvező fizetési feltételek !

Előzékeny kiszolgálás ! Képvisező : **RAHMÉR SÁNDOR.**

